

16+

ISSN 0132-5957

ВІСНИК

Часопис сатири і гумору

9 • 2021
вересень

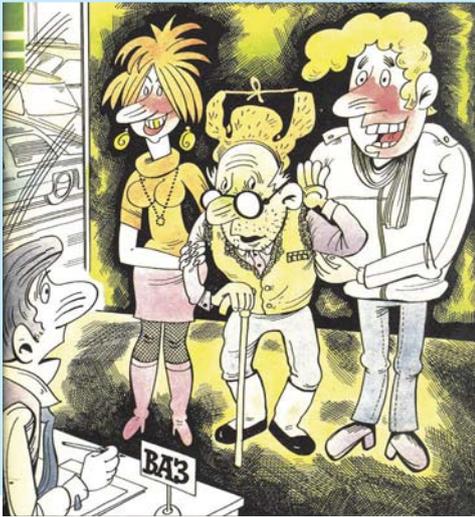

РАЙ

А даведка
пра вакцинацыю
ад Covid-19
ёсць?

Кацярына АКУЛІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Наш бацька – ветэран вайны. Яму трэба «Жыгулі», і толькі восьмай мадэлі.

Пётр КОЗІЧ. «Вожык», № 3, 1989 г.

Алег КАРПОВІЧ. «Вожык», № 7, 1991 г.

– Не думайце, што я вам буду помсціць за крытыку. Калі вы пойдзеце з установы па ўласнаму жаданню, можаце спаць спакойна.

Зьянон ПАЎЛОЎСКІ. «Вожык», № 1, 1960 г.

ТВОРЧАЯ ЎДАЧА СКУЛЬПТАРА-АБСТРАКЦЫЯНІСТА.

Генадзь БУРАЧЭЎСКІ. «Вожык», № 2, 1960 г.

ЧЖАН ЦЯНЬ-І

ДОБРАЯ ГАДЗЮКА

Гадзюка, якая мела добрае сэрца і светлы розум, злавіла птушаня. Ёй вельмі хацелася адразу ж праглынуць яго, але яна, скруціўшыся, пачала ласкава падбадзёрваць сваю ахвяру, угаварваючы скарыцца лёсу і зразумець неабходнасць самаахварнасці. Закончыўшы свае ўгаворы, гадзюка дала:

– Цяпер ты бачыш, як не падобна я на астатніх гадзюк, пагардлівых і бесцырымонных. Бачыш, што між мною і тымі гадзюкамі няма нічога агульнага.

ФЫН СЮЭ-ФЫН

ШЭСЦЬ ПРАСНАКОЎ

Адзін чалавек дужа прагаладаўся і купіў шэсць праснакоў. Ён з'еў іх, але не наеўся. Тады ён купіў сёмы. З'еў палову яго і адчуў, што больш не можа. Ён вельмі здзівіўся і падумаў так: «Які я нездагадлівы! Дарэмна я з'еў шэсць праснакоў. З'еў бы спярша палову гэтага самага і не хацеў бы есці. І як гэта я адразу не здагадаўся купіць менавіта гэты?»

КІТАЙСКІЯ ПРЫКАЗКІ

- Калі стаіш прама – не бойся, што твой цень крывы.
- Слова, якое шапнулі на вуша, можа быць пачута за тысячы лі.
- Няма іголки з двума вострымі канцамі.
- Калі з'яўляецца віно, знікае мудрасць.
- Спаць на адной падушцы яшчэ не значыць бачыць адны і тыя ж сны.
- Калі гавораць аб маіх поспехах – мяне абкрадаюць; калі гавораць аб маіх недахопах – мяне вучаць.

«Вожык», № 18, 1959 г.

Ш
Ж
І
Г
А
Н
С
Ж
А
Т
А
Т
У
М
А
Р
У

Спакусіў мяне чорт паддацца на гэтую авантуру!
Цяпер застаецца толькі локці кусаць...

Сабраў нас дырэктар на планёрцы ды кажа:

– Прадпрыемства наша малое. Такімі ж сталі і нашы даходы. Самі разумеюць: крызіс, каранавірус, продажы ўпалі...

Мы сумна заківалі галавамі.

Але, заробкі зменшыліся, і тыя не-своечасова налічваюць. А як прэмія выглядае, дык наогул забыліся.

Начальнік жа працягвае:

– Выйсце адно – сэканоміць на падатках. Выплацім зарплату не на карткі, а ў канвертах. Грошы ўжо заўтра атрымаеце.

Народ, зразумела, зашумеў: «Як так? Усё жыццё сумленна працавалі, а тут нейкая чорная бухгалтэрыя. А як жа сацыяльная адказнасць? Ды і падатковая за такія махінацыі па галоўцы не паглядзіць...»

Дырэктар стаіць на сваім:

– Зразумейце, пайсці на такі крок нас вымушае само жыццё! Гэта часовая мера. Мы так неафіцыйна толькі адзін раз выплацім, а ў наступным месяцы паднапружымся – і ўсё будзе як дагэтуль. Вы тут усе маладыя, пра пенсіі думаць яшчэ рана. Ну, а хто не хоча, тады, калі ласка, чакайце голых акладаў...

Спакусіўся я на «лёгка» грошы. Чаму ж не? Без папер дык без папер! Быццам іншыя так не робяць. Не ўсё ж дзяржаве аддаваць, трэба і сабе штосьці пакінуць.

Як і было абяцана, ужо назаўтра кожнаму з нас дырэктар уручыў па белым канверце з новымі хрусткімі купюрамі. Я іх пальцамі пералічыў – і адразу настрой узняўся. Канверт хутчэй у кішэню пінжака паклаў ды ўзяўся за работу.

А ўвечары, калі сыходзіў дадому, мяне паклікаў бухгалтар, ласкава папрасіў:

– Пятровіч, зрабіце добрую справу – кінце канверцік у скрыню. Вы ж усё роўна міма пошты ідзяце. Трэба справаздачу аб стратах тэрмінова адправіць.

А мне, як заўсёды, больш за ўсё трэба. Не каб адмовіцца! Я ж з ветлівасці пагадзіўся. Чаму, думаю, не зрабіць добрую справу? Начальства да нас клапатліва ставіцца – і мы гатовы аддзячыць...

На пошту пад закрыццё трапіў. Аператар нават прыспешвала:

– Давайце хутчэй ваш канверт, якраз у апошнюю карэспандэнцыю паспее. Заўтра ўжо ў адрасата будзе.

Я спехам канверт з кішэні дастаў і, нават не зірнуўшы на яго, у мяшок з поштай кінуў...

Дома з парога крычу жонцы:

– Сустракай, любая, свайго працаўніка!

Працягваю ёй канверт і падміргаваю:

– Атрымай і распішыся.

– Што гэта? – дзівіцца яна.

– Як што? – гуліва адказваю я. – Канверт. А ў ім ведаеш што?

Заробак і прэмія! Два ў адным, як кажуць, і наяўнымі.

– Што гэта канверт, я без цябе ведаю, – пачынае злавацца жонка. – Але ён запячатаны і пакрыжваны. А дзе ўсё астатняе?

– Дай сюды...

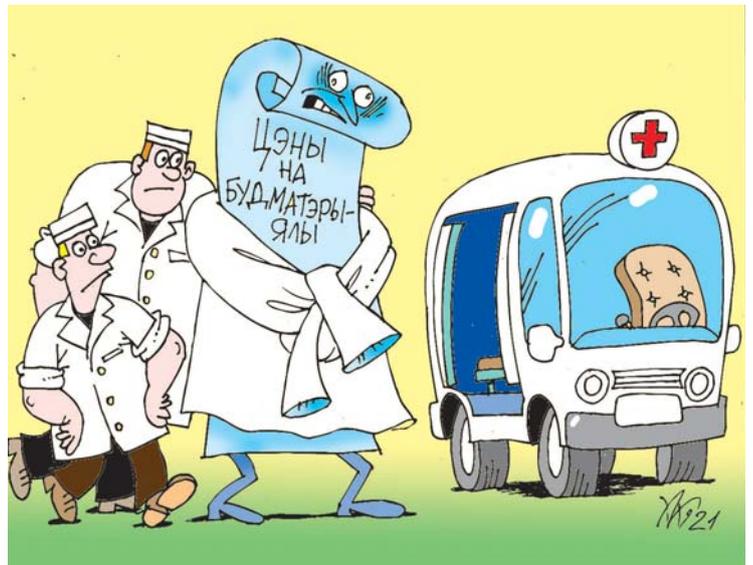
Тут у мяне і рукі затрэсліся. Сапраўды канверт, толькі падпісаны і з маркай, без новых хрусткіх купюр унутры і, як на здэк, адрасаваны падатковай інспекцыі. Вось табе і камбінацыя, ды з трох пальцаў...

г. Жодзіна.

Пётр КОЗІЧ.

~~Актуальныя
арыкатуры~~
Аляксандра
Харшакевіча

Прапалі...

Мінск. Амерыканскі пісьменнік Дэвід Мітчэл прыцягнуў увагу чытачоў кнігі «Галодны дом» будынкам, які...

ласаваўся гасцямі. Пасля наведвання замка іх ніхто больш не бачыў... Сталічная мэблевая фірма зацікавіла фінансавых міліцыянераў фірменным магазінам і павільёнамі ў гандлёвых цэнтрах. Там губляліся сродкі ад продажу тавараў: у бухгалтарскія і падатковыя дакументы прадпрыемства яны не траплялі. У выніку за два гады бюджэт не далічыўся больш чым 900 тысяч рублёў.

Зараз дырэктар фірмы і яго намеснік рызыкуюць знікнуць у рэальнасці на пэўны час: узбуджана крымінальная справа. Прымаюцца меры па вяртанні грошай.

Віцебская вобласць.

Відаць, некаторыя прадаўцы — аматары анекдотаў. Таму паводле аднаго жарта вырашылі адпусціць цэны. Маўляў, даволі, не маленькія ўжо... У адным з магазінаў у г. Дуброўна яны амаль у два разы завысілі гандлёвую надбавку на рыбу,

Без смеху

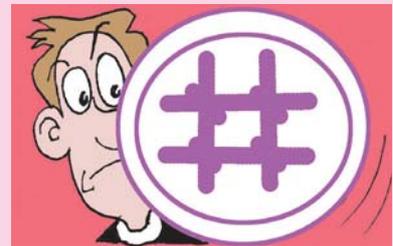
а ў гандлёвай кропцы Аршанскага раёна — на малочныя прадукты.

Цяпер прадаўцам не да смеху. Гэтыя і іншыя парушэнні неабходна тэрмінова выправіць. Дубровенскі і Аршанскі райвыканкомы ўзмоцняць кантроль за фарміраваннем цэн на сацыяльна значныя тавары.

Дакапацца да сутнасці

Брэст. Мясцовы прадпрымальнік захапіўся інжынерна-геалагічнымі пошукамі і — закапаўся. Знайшоў сапраўдную тэхнічную справаздачу атэставанай арганізацыі і «стварыў» за

2018 — 2020 гады заключэнні аб правядзенні адпаведных работ па 15 аб'ектах. Подпісы адказных асоб падрабіў, а пячатку ўзнавіў на каляровым струменным прынтары. Да сутнасці дакапаліся кантраляры. Падробка дакументаў пагражае турэмным тэрмінам...

Вожыку пішучь...

Дзень добры, дружа Вожык!

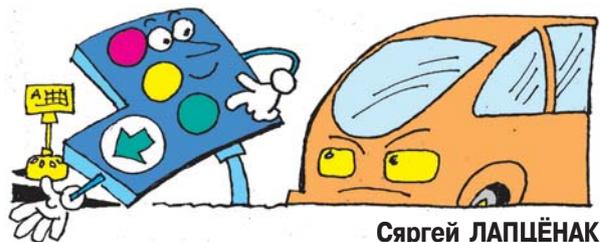
Прашу тваёй парады. Да каго звярнуцца, каб крыху падкарэктываць маршрут аўтобуса нумар 50с?

Наогул з маршрутам усё добра. Але калі аўтобус рухаецца ў бок ДС «Сухарава-5», ён абмінае прыпынак «Сухараўская», размешчаны на скрыжаванні вуліц Шаранговіча і Сухараўскай (дарэчы, даволі буйны перасадачны вузел). Да таго ж маршрут пралягае па вуліцы Чайлытка, вельмі вузкай і насычанай штучнымі няроўнасцямі. Разумею, што калі планавалі маршрут 50с, не было магчымасці павароту налева з вуліцы Гарэцкага на вуліцу Шаранговіча. Цяпер ужо на тым скрыжаванні ўсталяваны святлафор з дадатковай

секцыяй, і нават тралейбусы (маршрут нумар 45) здымаюць «рогі» з правадоў, каб павярнуць тут налева, бо кантактная сетка на левы паварот не разлічана.

Зразумела, работы ў спецыялістаў, якія распрацоўваюць ды аптымізуюць маршруты грамадскага транспарту, хапае. Але ж калі яны здолеюць выправіць такую дробязь, мяркую, шмат жыхароў мікраараёна «Сухарава» будуць ім вельмі ўдзячныя.

Ці вырашым мы разам гэтае пытанне, калючы дружа?

Сяргей ЛАПЦЭНАК,
г. Мінск.

Павел ГАРАДЦОЎ.

Ігар КАЛГАРОЎ.

Пётр КОЗІЧ.

НА МЯЖЫ МАГЧЫМАСЦЕЙ

— 3 вамі зноў я, Максім Адзінцоў, у трэцім туры новай праграмы «На мяжы магчымасцей» на нашым рэгіянальным тэлеканале, — бадзёра аб'явіў вядучы, высокі цёмнавалосы хлопец. — Нашы героі сутыкаюцца з рознымі жыццёвымі калізіямі. А выпрабаванні для іх прыдумляеце вы, паважаныя глядачы, і адпраўляеце ў рэдакцыю. Тэма сённяшняга выпуску — «Права спажывцоў ведаць усё». У першым туры мы прапанавалі ігракам наступнае заданне: як мага хутчэй знайсці на крэдытным дагаворы пазначаныя дробным шрыфтам зноскі. Тэлеглядч убачыў гэты дакумент на сайце магазіна бытавой тэхнікі, даслаў нам па электроннай пошце. Яшчэ адзін аматар праграмы падкінуў ідэю для другога тура. Паведаміў адрас мясцовага гіпермаркета, дзе цэны на тавары былі напісаны вельмі дробна. Удзельнікі не хутка, але адшукалі патрэбную інфармацыю. Відаць, прадаўцы забыліся пра новыя правілы. З красавіка гэтага года памер шрыфту з інфармацыяй пра цану за кілаграм або літр прадукту павінен складаць не менш за палову таго, якім напісаны кошт тавару. Калі нешта прадаецца са скідкай, то шрыфт першапачатковай цаны павінен быць буйнейшым за цану са скідкай. Але вернемся да нашых удзельнікаў! Варвара Кот — мастачка, пераможца першага тура, — назваў ён жанчыну гадоў пад сорок, апранутую ў сукенку з прыгожа вышытымі сланечнікамі. — Мацвей Палякоў — прадпрымальнік, гандлюе аўтазапчасткамі. Вырваўся наперад у другім туры.

Мажны мужчына сярэдняга ўзросту прыязна ўсміхнуўся.

Апошняя ўдзельніца, дзяўчына з ружовымі валасамі і шматлікімі бранзалетами на руках, з хваляваннем пазірала на вядучага.

— Соф'я Філончык — блогерка, пэтэка і прыхільніца здаровага ладу жыцця. Пакуль не перамагла ў ніводным

выпрабаванні, але, магчыма, здзівіць нас зараз. Наш пастаянны тэлеглядч прапанаваў цікавае заданне. Два гады таму ён бачыў у некаторых расійскіх крамах... лупы для пакупнікоў, каб чытаць гэтыя тэкеткі. Высветлілася, што аўтар ініцыятывы — уласнік гандлёвай сеткі. Можна, і беларусам варта звярнуцца да такой практыкі?.. Увага, заданне! Трэба адшукаць на ўпакоўках найменне прадукту, дату вырабу і тэрмін прыдатнасці, склад, умовы захоўвання, назву і месцазнаходжанне вытворцы. Трымайце, — хлопец раздаў кожнаму ўдзельніку па ўпакоўцы пячэння і цукерак. — Адлік пайшоў.

— Дагэтуль лічыў свой зрок выключным, але зараз ужо не ўпэўнены ў гэтым, — Мацвей ледзьве не ўткнуўся носам у маркіроўку выпечкі.

— Адчуваю сябе бабуляй, якая забыла акулера, — Соф'я дарэмна спрабавала прачытаць рыжы шрыфт на празрыстай упакоўцы з салодкім.

— Пакуль вы занятыя, раскажу нашым глядачам цікавую інфармацыю па тэме. 28 красавіка 2019 года змяніўся тэхнічны рэгламент Мытнага саюза «Харчовая прадукцыя ў частцы яе маркіроўкі». Старымі правіламі дазвалялася карыстацца на працягу 24 месяцаў, — вядучы зірнуў на загадзя падрыхтаваны тэкст. — Цяпер вышыня шрыфту, якім пазначаюць назву прадукту, яго колькасць, дату вырабу і тэрмін прыдатнасці, павінна быць не меншай за 2 міліметры, а шрыфт напісання складу, умоў захоўвання, назвы і месцазнаходжання вытворцы, імпарцёра, іншай інфармацыі — не меншым за 0,8 міліметра. Шрыфт мусіць быць чытэльным без

спецыяльных сродкаў, колер тэксту – выдзяляцца на фоне этикеткі. Акуляры і лінзы выкарыстоўваць можна.

– Здаецца, я зразумела! Гэта цукеркі «Арахісавыя», вырабленыя 1 чэрвеня 2021 года... – Варвара хутчэй за ўсіх здолела разабрацца ў надпісах. – Дарэчы, гэта было лёгка.

– Мне так не падалося, – здзівіўся вядучы, – і астатнім таксама. – Палякоў і Філончык працягвалі шукаць адказы.

– Толькі дзякуючы таму, што ў мяне тэтраграматыя. Я бачу ў сто разоў больш колераў, чым іншыя людзі. Бацька хварэў на дальтанізм, а мне, наадварот, дастаўся звышадчувальны зрок. Заўважаю адценні, недаступныя звычайным людзям, – патлумачыла жанчына. – Нарэшце мая асаблівасць спатрэбілася не толькі ў творчасці.

– А я разабралася з плячэннем! – радасна выгукнула Соф’я і, запінаючыся, прачытала склад прадукту. – Такія ўжо дробненькія літары... Мабыць, вытворцы баяцца, што калі пакупнікі даведаюцца пра інгрэдыенты, то нічога не купяць? Інакш навошта так «шыфравацца»? Зрабілі б, як, напрыклад, у Германіі: маркіроўку прадуктаў «святлафор». Каб ацаніць каларыйнасць і шкоднасць ежы, дастаткова ўбачыць пяціколёрны штамп з «прыўзнятай» лацінскай літарай: ад цёмна-зялёнай «А» да ярка-чырвонай «Е» для самых небяспечных прадуктаў.

– Вы маеце рацыю, – пагадзіўся Максім Адзінцоў. – Усё правільна, Германія ўзяла прыклад з Францыі, Бельгіі, Швейцарыі ў 2019 годзе. Аднак у новай сістэмы ёсць таксама і мінусы. Пры маркіроўцы ўлічваюцца пратэіны і баластавыя рэчывы, таму некаторыя шкодныя прадукты выглядаюць больш карыснымі, чым «здоровыя». Напрыклад, ліманад за кошт заменнікаў цукру ў параўнанні з ласосем.

– А як справы ў нас, у Беларусі? – скептычна пацікавілася Соф’я.

– З кастрычніка 2019 года на тэрыторыі ЕАЭС дзейнічае на добраахвотнай аснове трохкаляровая – зялёная, жоўтая, чырвоная – маркіроўка «святлафор». На пэўныя прадукты (напрыклад, масла, цукар) яна не распаўсюджваецца, бо пакупнікі

і так ведаюць, што колькасць некаторых рэчываў у іх перавышае норму. Федэральная служба па наглядзе ў сферы абароны правоў спажывцоў і дабрабыту чалавека ў Расіі прапанавала такую сістэму: высокай канцэнтрацыяй лічацца для тлушчу і цукру – 20 і 15 грамаў адпаведна, для солі – 600 міліграмаў...

– А добраахвотна – гэта не абавязкова, – з разуменнем уздыхнуў Мацвей.

– На жаль, так. Але давайце ўрэшце падвядзем вынікі! Сёння перамаглі Варвара і Мацвей, бо набралі аднолькавую колькасць балаў: па адным за першы і другі тур адпаведна. У апошнім спаборніцтве з усімі заданнямі не справіўся ніхто... Можна варта сабрацца праз нейкі час яшчэ раз? Шчыра кажучы, хочацца, каб новыя нормы прадаўцы не ўспрымалі фармальна. Літары не менш за два міліметры ў вышыню? Добра, адмераем роўна два. І якая розніца, што нават з добрым зрокам іх цяжка прачытаць? Можна не акцэнтаваць увагу на склад ежы? Тады няхай пакупнік спрабуе знайсці інфармацыю на ўпакоўцы сам. Не палохаць жа яго чырвоным колерам. Увогуле, не павінен звычайны паход у магазін патрабаваць намаганняў на мяжы магчымасцей для вачэй! – эмацыяна падсумаваў вядучы. – Можна, нехта з удзельнікаў хоча выказацца?

– Рады, што ўзяў удзел, даведаўся шмат новага, – стрымана адказаў Мацвей, а Варвара і Соф’я толькі згодна кінулі.

Камеры выключыліся.

– Наступную перадачу здымайце без мяне, бо ледзь не аслеп, разбіраючы літары ў трэцім туры, – незадаволена буркнуў прадпрымальнік.

– Я таксама сюды ні нагой. Такі здзек са зроку ўва ўсіх спаборніцтвах! – абурылася мастачка.

– Прасцей зняць некалькі відэа, чым у такіх конкурсах удзельнічаць, – падтрымала іх блогерка і зірнула ў смартфон. – Пакуль я гуляла, ад мяне некалькі чалавек адпісаліся!

Максім Адзінцоў уздыхнуў: фразу пра наступную сустрэчу давядзецца выказаць падчас мантажу...

Перадачу глядзела Алена КЕДА.

РАДЗІМА

Вера АСТАХНОВІЧ.

Юрый КУХАРЭНКА.

Анатоль ГАРМАЗА.

Сяброўскі шарк
Канстанціна КУКСО.

Народны гумарыст

Пяру народнага паэта Беларусі Ніла ГЛЕВІЧА (1931–2016) былі падудадны самыя розныя жанры, стылі, сродкі, прыёмы, формы. Письменник, вучоны, публіцыст, выкладчык, перакладчык – стваральнай энергіі, таленту і запалу Ніла Сымонавіча, здаецца, хапала на ўсё. Урадженец вёскі Слабада, што на Лагойшчыне, ён плённа спалучаў творчую дзейнасць з педагогікай: харызматычнага выкладчыка, а пасля дацэнта і прафесара кафедры беларускай літаратуры Белдзяржуніверсітэта студэнты вельмі любілі і паважалі. Нездарма паэту ў 1980 годзе было прысвоена званне заслужанага дзеяча навукі БССР.

Не абмінуў увагай класік і вясёла-калючую дзялянку: у розныя гады ў беларускіх выдавецтвах пабачылі свет яго зборнікі сатыры і гумару «Званковы валет» (1961), «Да новых венікаў» (1963), «Ці грэх, ці два» (1970), «Як я вучыўся жыць» (1974), «Русалка на Нарачы» (1974), «Кантора» (1989), «Дыялог на хаду» (1990). А ў 1981 годзе ў Бібліятэцы часопіса «Вожык» выйшла невялікая анталогія балгарскай гумарыстычнай і сатырычнай паэзіі «Перазараджаны

набоем» у творчым перакладзе паэта. У кнігах пісьменніка прадстаўлена багатая жанравая разнастайнасць: вершы, казкі і байкі, вершаваныя апавяданні і фельетоны, эпіграмы, замовы, жарты і гумарэскі, пародыі. Адна з характэрных асаблівасцей гэтых твораў – іх блізкасць да фальклору. Ува ўсім, што трапляе пад сатырычны прыцэл паэта, у кожным яго вобразе мы адчуваем прысутнасць народнага погляду на жыццё, неспрэчнасць бачання фактаў, размоўную шчырасць інтанацый... І гэта не дзіўна, бо Ніл Сымонавіч сам збіраў і даследаваў беларускую фальклорную спадчыну. Некаторыя народныя жанры ён перанёс на гумарыстычную глебу – так з'явіліся, напрыклад, вядомыя паэтавы замовы. Урываючы адной з іх – пра хабарніцтва – выразна дэманструе, як віртуозна аўтар спалучае традыцыйную фальклорную форму з надзённым зместам:

*Папрашу я месяц і зоры:
«Памажыце мне ў цяжкім горы!
Нібы люты звер,
Мяне мучыць сверб –
Ні на спіне, ні на баку,
Ні ў пятках, ні на языку.
Свярбіць мая лапа – хоць адрэж.
І пакуль чырвонцам не паскрабеш,
Да таго, халернага, свярбіць,
Што нічога не магу зрабіць»...*

Моцны гумарыстычны складнік характэрны для многіх твораў пісьменніка, асабліва ж – для легендарнага «Сказа пра Лысую Гару». За выдуманым Францішкам Ведзьмаком-Лысагорскім мы пазнаём Ніла Сымонавіча – яго творчую манеру, паэтыку і стылістыку. І нават усім нам вядомая лірычная песня пра бярозы на словы пісьменніка не проста пайшла ў народ, а атрымала там жартоўную трансфармацыю. І гэта яшчэ раз пацвярджае, што Ніл Глевіч – не толькі народны паэт, але і народны гумарыст. Адзначаючы 90-годдзе з дня нараджэння класіка, мы ў чарговы раз усміхаемся яго шчыраму, трапнаму, добраму, простаму і ў той жа час глыбокаму слову.

Я з вясны карпеў на дачы,
Агародніну саджаў.
Кабачкі, цыбулю, бульбу,
Зеляніну для прыпраў.
Усё лета завіхаўся,
Паліваў, рыхліў, палоў.
І са шкоднікам змагаўся,
Прытаміўся – будзь здароў!
Лета хутка праляцела,
Я прыехаў па ўраджай.
Толькі сэрца затрымцела:
Пуста на зямлі! А-яй!
Злодзеі працаваў старанна,
Ён нічога не забыў:
Змеў цыбулю, баклажаны,
Нават рэдзьку прыхапіў.
І пісьмо паклаў ля плота
(Як ад злосці не піхнуць?):
«На наступны год, работнік,
Пра капусту не забудзь!»

Рыта ВАЙСТРОВА,
Аршанскі раён,
г. Барань.

Уладзімір ЧУГЛАЗАЎ.

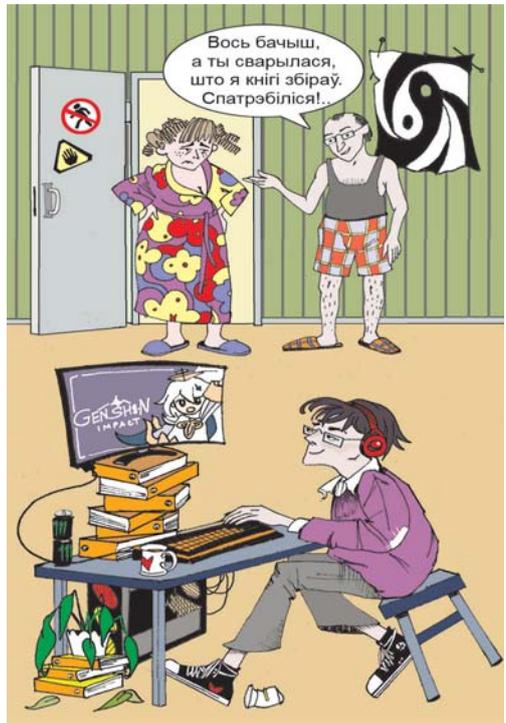
Вось і сёння: каля дома
Зграбіць трэба мне салому,
Ганак адрамантаваць,
Каб там ногі не зламаць.

А яшчэ і плот зваліўся...
Мне ўсё клопат, бедалагу!
Эх, не дзіва, што стаміўся,
Зараз вось пайду... прылягу».

Святлана БЕЛЬСКАЯ,
г. Маладзечна.

«ПРАЦУВІТЫ»

Сядзіць Зміцер каля хаты,
Яблык есць і разважае:
«І касец я, і араты,
Працы кожны дзень хапае.

Кацярына АКУЛІЧ і Васіль ТКАЧОЎ.

У зямлю ўрастае хата,
Глядзяць вокны слепавата.
Просіцца ануча з мылам –
Нарасло на шыбах пылу.
Гаспадар жытла – Мацей:
Ані жонкі, ні дзяцей.
Кажуць людзі, што багаты,
А ў жабрацкім стане хата.
Не спяшаўся ажаницца,

Хоць жылі з ім маладзіцы.
Разбярцуца – за парог.
Ой, скупы, хай крые Бог!
Разважаў да грошай прагны:
«Эх, жанчыны – гэта багна!
На сукенку дай, спадніцу,
На хусцінку, завушніцы,
На панчохі і шарпэткі...
Ну а што, як пойдучь дзеткі?!
Не такі я ўжо багаты
Ім купляць цукеркі ў святы!..»
Так капейку да капейкі
Прыцискаў сабе Мацейка.
Больш за ўсё любіў ён грошы:
«З імі будзеш ўсім харошы».

Ды згубіў мужчына сілу,
Бо хвароба падкасіла.
І ніводная каханка
Не паднесла вады шклянку...
Грошы складзены ў Мацея,
Ды душы яны не грэюць.
Не купіць за іх каханне,
Шчасце, клопат, спачуванне.
Срэбралюбства – грэх вялікі.
Дабрынёй аддай пазыку
За жыццё, як робяць людзі, –
Горка ў старасці не будзе!

Людміла АРДЫНСКАЯ,
Віцебская вобласць,
г. п. Шаркаўшчына.

Вось дырэктарам бы стаць!
Там на пуп не трэба браць.
Кіраваць – святая справа:
І налева, і направа

Раздавай адно загады,
Тых карай, хто ім не рады.
Вешай локшыну на вушы
Ці трасі, як тую грушу.
У канторы ты – сам бог!
І шафёру б дапамог –
Ён на зайздрасць ўсім суседзям
На аўто навутокім ездзіў...
Я б на сесіі, нарады
Завітаць быў вельмі рады:
Спіць салдат, а служба йдзе.
Няма лепшай анідзе!

Каб мяне калі занесла
У дырэктарскае крэсла,
Я б паставіў, каб вы зналі,
Свечку нашай вертыкалі!

Віктар САБАЛЕЎСкі,
г. Узда.

ПАРНАСІЯ ЖАРТЫ

Аляксандр ПЯТРОЎ.

Ігар ПРАКАПОВІЧ

АЛЬТЭРНАТЫВА

Мы з Музай згулялі вяселле,
Нам разам было добра жыць...
Хадзіў я тады як з пахмелля,
Хацелася пець і тварыць.

Ды хутка прайшло ап'яненне:
За Музай пачаў заўважаць,
Што тая згубіла сумленне —
З другімі спрабуе гуляць.

Не вытрымаў. Гэта ж абраза!
І жонку амаль разлюбіў...
А Муза на гэта мне кажа:
«Ты сёння свой талент згубіў».

Затым жа сабрала ўсе транты,
Міргнула: «Пясняр, здароў будзь!
Паеду у Крым ці Карпаты —
Паэты там лепей жывуць».

І з'ехала Муза да мора...
Ды талент я ўсё ж аднавіў.
Пішу значна лепш, чым учора,
Бо з Лірай раман закруціў...

г. Паставы.

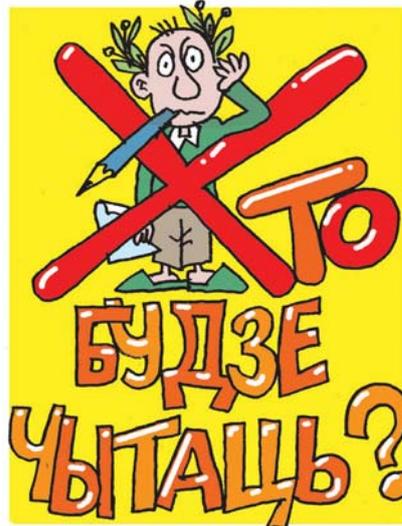
ДЗЯКУЙ АГАЦЕ КРЫСЦІ

з Натурры

Дарагія гаспадынькі, ці ўдавалася вам калі-небудзь пераканаць хоць аднаго мужчыну ў тым, што жаночая праца заўсёды незаўважная? Між тым, адных дзеясловаў для яе лічыць не злічыць: прыбраць, залатаць, памыць, нарэзаць, зварыць, засмажыць, спячы, вынесці, вытрасці, вымесці...

Я са сваім чалавекам ужо амаль дваццаць пяць гадоў як лёду жыву. Пакуль была маладзейшая, усё паспявала. А з гадамі дзе тая руплівасць падзелася? Але раней мы былі маладымі і прыгожымі, цяпер — толькі прыгожыя...

Думала я, гадала, як прымусіць мужа хоць калі-нікалі мне дапамагаць, і — знайшла спосаб. Пачалося ўсё з дранікаў. Васіль іх вельмі любіць. Вось я і кажу яму: «Можа, час купіць спецыяльнае прыстасаванне, каб бульбу драла?» А ён уздыхае: «Мы так на новую машыну грошай ніколі не збяром! Сама ж любіш катацца то да мамы, то на рынак...» У мяне ж адказ загадзя падрыхтаваны: «Дранікі любіш? Значыць, сам і дзяржы бульбу, калі беражэш грошы, а не мае рукі!»

Да паэта думка заляцела,
На плячо прысела адпачыць.
Ён схпіў лісток паперы белай
Ды пачаў штось хуценька страчыць.

Думка назірала, бы ў здранцвенні,
Чухала за вухам валасы,
А паэт стараўся з захапленнем,
Каб у вершы шмат было красы.

Напісаўшы, уздыхнуў з палёгкай:
— У газету трэба адаслаць!
Думка адышла за пару крокаў:
— А ці будзе гэта хто чытаць?..

Валянціна БАБКО-АЛЯШКЕВІЧ,
Салігорскі раён,
в. Радкава.

Сяргей ЛАПЦЁНАК

Заўважылі ветразя ветру адданасць.
Паэтам яе апяваць стала ў радасць.
Чаму ж не ўслаўляем і флюгер таксама?
Ён ветру адданы не меней ні грама!

Як вы думаеце, ці надоўга яго хапіла? Правільна – на тры разы, як у казцы! На чацвёрты раз на кухонным стале стаяла тое самае прыстасаванне, якое я даўно нагледзела ў гаспадарчай краме. Следам пральная машына з’явілася, за ёй ужо і аўтамабіль, каб ездзіць да мамы і на рынак. А яшчэ – электрычная мясарубка, хлебапечка, мультыварка...

Столькі часу вызвалілася для адпачынку! Пачала я кніжкі цікавыя чытаць. Асабліва захапілася дэтэктывамі Агаты Крысці. «Няма больш дурной справы, як мыць посуд. Менавіта ў гэты час і прыходзяць сюжэты пра забойства!» – прачытала я нежак у апавяданні і скеміла, што да чаго. Таму аднойчы раззлавалася, падняла ўгору ўсе талеркі, кубкі ды лыжкі, якія ляжалі ў ракавіне, ды з сілай бразнула на падлогу: «Вось так і забіла б каго-небудзь, як мяне за... дзяўбала гэтае штодзённае мыццё посуду!»

«Я ўсё зразумеў», – спалохана прагаварыў мой Васіль. Але спецыяльнай машыны не купіў, пачаў сам мыць начынне. І што вы думаеце, на колькі яго хапіла? Правільна – на тры дні, як у казцы. На чацвёрты дзень на кухні з’явілася памочніца для мыцця посуду.

Праўда, цяпер муж пачаў хаваць ад мяне дэтэктывы і ўвесь час непрыкметна падсоўвае кулінарныя энцыклапедыі. Я таксама ўсё разумею. Лічы дні, Васіль, хутка будзеш есці клёцкі з душами! Дзякуй Агаце Крысці...

г. Мінск.

Пётр КОЗІЧ.

Вольга ЛАБАЖЭВІЧ

Эпітафіі

Зайздросніку
Зайздросціў ён усім да смерці,
Не спадзяваюся сам памерці.

Забіяку
Ён бойку пачынаў заўжды,
Давёўшы ўрэшце да бяды.

Хабарніку
Нядрэнна на чужых грахах нажыўся,
Але ад смерці ўсё ж не адкупіўся.

Ліхачу
Нідзе не бачыў перашкод –
Пакоіцца каторы год.

Злодзею
Чужое ён нярэдка браў –
І вось «дамок» сабе прыдбаў.

Ганарліўцу
Ён задзіраў занадта нос –
Цяпер бур’ян над ім парос.

Скнару
За сквалнасцю не бачыў свету,
Цяпер – ніякага прасвету.

Ліхадзею
Рабіў ён многім людзям ліха,
Ды перастаў... Ляжыць тут ціха.

г. Клецк.

Віктар РЭЧЫЦ

Як свой зборнік выдаў Грыц,
Тоўстыя часопісы
Сталі часта гаварыць
Пра паэта опусы.

І ў аналізах было
Вельмі многа крытыкі.
Мо, рабілі ўсё на зло
Тыя аналітыкі?

Напісаў адзін: «Кастроў
Не сярбуе з рыфмаў.

Да таго ж структура строф
Нейкая ўжо рыхлая».

Нежак у яго спытаў
Мэтр з кагорты сталае:
«Дзе тут свежая дэталі,
Параўнанне ўдалае?»

Смела па прыя брата
Лезлі ва ўсе тонкасці.
Ды вядома ж: негатыў
Не паможа ў творчасці.

І сказаў паэт: «Душу
Не чапаць – хай лечыцца.
Ці ж сцвярджаў я, што пішу
Лепей за Гілевіча?»

г. Івацэвічы.

Кніг процыма можа навучыць,
Як напіраць каму на вуха,
Ды я не здолеў налічыць
Хоць пары – пра мастацтва слухаць.

На творчых вечарах паэт круты
Казаў, калі пыталі маладыя:
– Чаму не пішаш новых вершаў ты?
– Навошта? І старыя неблагія!

Спецыяльны выпуск! **ВОЖЫКАЎЦЫ ЗГАДВАЮЦЬ...**

Расціслаў **БЕНЗЯРУК**

**Блага-
славенне**

У пачатку сямідзясятых мінулага стагоддзя я настаўнічаў у Лунінецкім раёне, у самай глыбінцы Палесся. За год да таго быў запрошаны на семінар маладых літаратараў у Каралішчавічы. Акрылены поспехам, пачаў рассылаць па дзіцячых выданнях аповяданні ды казкі, іх друкавалі.

У гэты час напісалася і першая гумарэска «Я змяніў прозвішча». Яе герой, каб трапіць на заводскую Дошку гонару, змяніў сваё «няркае» прозвішча на Перадавы. Паслаў твор у «Вожык» – і ў хуткім часе атрымаў адказ, што гумарэска адобрана для друку.

Як усё было, потым раскажаў нехта з мінскіх хлопцаў (здаецца, Мікола Чарняўскі). Гумарэску прачытаў галоўны рэдактар «Вожыка» Уладзімір Корбан, хмыкнуў сабе пад нос і сказаў:

– З гэтага хлопца будзе толк! – і, усміхнуўшыся, дадаў: – Калі бесталач выйдзе!..

Гэтыя словы Корбан прамовіў менш чым за год да сваёй смерці. Услед за той гумарэскай з’явіліся новыя, а таксама вершы, байкі, пародыі...

Уладзімір Іванавіч нібыта блаславіў мяне на сяброўства з часопісам на многія гады. Атрымалася амаль як у Пушкіна: «Старик Державин нас заметил и, в гроб сходя, благословил...»

Было і яшчэ адно блаславенне. Ад самага знакамітага сатырыка і гумарыста Беларусі – ад Кандрата Крапівы. Хаця Кандрат Кандратавіч і не сказаў ні слова, аднак...

У лютаўскім, чацвёртым нумары «Вожыка» за 1971 год (часопіс тады выходзіў двойчы ў месяц) мая гумарэска «Я змяніў прозвішча» аказалася на адной старонцы з сяброўскім шаржам на слыннага Кандрата Кандратавіча, якому спаўнялася 75 гадоў. Знакаміты сатырык уважліва, нібы з запытаннем:

«А ці хоціць у вас, хлопцы, пораху быць гумарыстамі?» – глядзеў на творы маладых, на тых, хто стараўся рассяшыць чытача.

Да наступнага юбілею Крапівы мы аказаліся на адной старонцы ў газеце «Піянер Беларусі»: зверху добрае слова пра слыннага пісьменніка і дзве яго байкі, а ніжэй – маё аповяданне «Марынін хлеб».

Калі святкавалася 90-годдзе Кандрата Крапівы, мы зноў «сустрэліся» – у трэцім нумары часопіса «Бярозка», дзе друкавалася мая аповесць для падлеткаў «Цвёрды арэшак».

Сёлета адзначалі 125-годдзе з дня нараджэння Кандрата Кандратавіча. Цёплае, прачулае слова пра байкапісца, драматурга, народнага пісьменніка Беларусі і першага рэдактара «Вожыка» сказалі сённяшнія супрацоўнікі часопіса. У гэтым жа нумары была надрукавана і мая пародыя «Рана – не позна». Хоць не на адной старонцы, але блізка...

Вось так маё пакаленне падрастала, маладыя літаратары становіліся аўтарамі часопіса пад пільнай увагай і з дапамогай старэйшых вожыкаўцаў.

Яўген **ХВАЛЕЙ**

ГАМОНКІ **СА** **СМЕХАМ...**

Не купляй ты ножык –
Выпішы лепш «Вожык».
Насмяешся дужа,
Дарагі мой дружа!

Гэта я так перафразаваў у фірменным «вожыкаўскім» вершастрэле вядомую рэкламу нашага гумарыстычнага часопіса.

А пачаў я друкавацца ў «Вожыку» з канца сямідзясятых гадоў мінулага стагоддзя. Загадчыкам аддзела літаратуры тады быў Пятро Сушко. Па характары спакойны, разважлівы,

ён прыязна, цёпла ставіўся да аўтараў. Пятро Паўлавіч, сам выдатны гумарыст, не цураўся дапамагчы маладому паэту, разам з ім дапрацоўваў верш, каб той пабачыў свет у «Вожыку». Так у 1977 годзе ў часопісе з’явілася першая нізка маіх твораў.

За больш чым сорок гадоў супрацоўніцтва з выданнем было шмат цікавых сустрэч, гутарак, вядома ж, са смехам – такая традыцыя! – з яго супрацоўнікамі Васілём Маеўскім, Уладзімірам Правасудам, Васілём Найдзіным, Янусем Мальцам, Паўлам Саковічам, Казімірам Камейшам,

Віктарам Гардзею і іншымі. Тут жа экспромтам нараджаліся і творы.

Асабліва запомнілася, як гучна смяяўся – можна сказаць, рогатам-басам – высокі, дужы Уладзімір Правасуд. Ажно грымеў пакой! Ён заўсёды адклікаўся на любы жарт і сам выдатна смяшыў сяброў.

Павел Саковіч, Янусь Малец таксама былі вельмі дасціпныя гумарысты. Шкада, што іх няма сярод нас. Былы рэдактар аддзела фельетонаў Васіль Найдзін па натуре стрыманы. Але якія надзённыя, вострыя яго творы як у дакументальнай, так і мастацкай прозе! З ім заўсёды прыемна паразмаўляць.

Ну, а з маім сябрам, земляком, выдатным паэтам Казімірам Камейшам мы разам абедалі ў пакоі ў ДOME друку, дзе тады знаходзілася рэдакцыя «Вожыка». Я пры-

ходзіў са сваёй газеты «Першамайскія весці», і ўвесь абедзенны час мы вялі гамонкі, якія без гумару не абыходзіліся. Часта тут прысутнічаў і Павел Саковіч. Неаднойчы, пачуўшы гучны смех, у пакой зазіраў галоўны рэдактар Уладзімір Саламаха і зазначаў, што абед скончыўся і пара брацца за працу...

У «Вожыку», акрамя публікацыі твораў, былі тройчы адзначаны мае юбілеі. Вялікі дзякуй за тое галоўным рэдактарам, Казіміру Камейшу і мастакам-карыкатурыстам, шаржыстам Міколу Гіргелю і Аляксандру Каршакевічу.

*Дарагі часопіс «Вожык»,
Зычу ў зорны юбілей,
Каб вастрэй калючкі, множыў...
Твой ЯЎГЕН ХВАЛЕЙ.*

Аркадзь ЖУРАЎЛЁЎ

У часы маёй вучобы на журфаку Белдзяржуніверсітэта галоўным рэдактарам «Вожыка» быў Аляксандр Раманаў. Тады асаблівых стасункаў з маладымі аўтарамі не было: прынёс напісанае, аддаў каму сказалі – і ўсё, ніякіх каментарыяў, заўваг, пажаданняў. Чакай... І калі ўжо ўбачыш свой твор на старонках часопіса, уволю на радуешся, потым заўважаеш, як яго адрэдагавалі, спрабуеш зразумець, у чым былі хібы...

Больш цесную творчую сувязь падтрымліваў з апошнімі пяццю галоўнымі рэдактарамі. Валянцін Блакіт (Болтач) часцяком тэлефанаваў мне ў Маладзечна і заказваў сатырычныя творы. Я тут жа дасылаў, бо ведаў: будзе надрукавана. Валянцін Уладзіміравіч нават запрашаў на працу ў штат рэдакцыі. Казаў, што трэба пагаджацца, як Навум Гальпяровіч (той прадаў у Полацку аднапакаёўку і рашыўся перабрацца ў Мінск). Генадзь Бураўкін таксама расказваў мне пра магчымасці ў сталіцы... Але як толькі я паказаў на працы тое пісьмо аб пераводзе ў «Вожык», дырэктар завода павысіў мне аклад! Для светлай будучыні сям'і давялося застацца ў Маладзечне.

Здаралася і кур'эзнае. Прыехаў аднойчы да вожыкаўцаў. Здаў некалькі матэрыялаў Рыгору Яўсееву. Ён кінуў вокам, усміхнуўся, паклаў у шуфлядку рабочага стала. Потым кажа: «Пайшлі пакурым». У канцы калідора на другім паверсе Дома друку пыхкала доўгай цыгаркай у муштуку суседка гумарыстаў – галоўны рэдактар часопіса «Алеся» Раіса Баравікова. Я прывітаўся. Рыгор Мінавіч прыкурыў. Загаварылі пра надзённае жыццё-быццё. Баравікова хутка сышла, а Яўсееў пачаў чытаць знаёмыя вершаваныя радкі. Праўда, крыху на іншы капыл: «А тут стаіць такая ціша, нібы ў зачараваным сне. Раіса спінкаю калыша, жураўлік дрэмле на сасне...»

Звычайна стрыманы, ён так засмяяўся, што і мяне прымусіў. Дзіўлюся:

– Адкуль вы ведаеце мой верш? Я ж яго па дарозе сюды ў электрычцы занатаваў. Яшчэ сыры і не для друку...

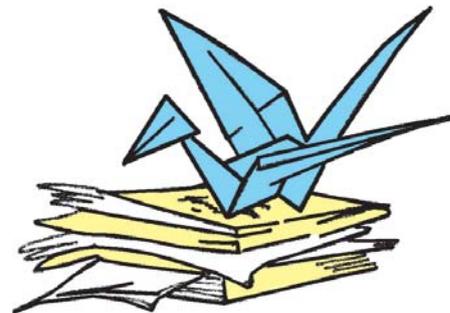
– А ты мне яго сам аддаў, – усміхаецца Рыгор Мінавіч. – Запісаў на адваротным баку адной з гумарэсак. Мне спадабаліся радкі, захацелася пажартаваць.

– Вось яно што. Ну, дзякуй, што хоць не пры суседцы!

Мы дружна рассмяяліся...

Плённае супрацоўніцтва было з галоўным рэдактарам Міхасём Пазняковым. А вось з Алесем Пісьмянковым усяго тры разы і давялося пагутарыць, «разабраць» мае творы. Як недаравальна мала! Усё нешта ў мяне не атрымлівалася, ён жа праз маладзечанскіх аўтараў клікаў мяне на чарговую сустрэчу. Маўляў, жонкі нашыя родам з аднае стараны: Княгінін і Параф'янава. І раптам той чорны дзень 23 красавіка. Акурат на нашу чарговую гадавіну вяселля Алеся не стала... Ён пайшоў «думаць вершы». Маё эсэ «Проста ўспомніў я цябе...» у кнізе прозы «Я жадаю вам добра...» прысвечана Алесю Уладзіміравічу Пісьмянкову – вялікаму беларускаму паэту і чалавеку.

З галоўнымі рэдактарамі Уладзімірам Саламахам і Юліяй Зарэцкай творчыя стасункі таксама добрыя. Лічу, што «Вожык» дапамагае мне па-іншаму глядзець на сучаснае жыццё, раскрывае сапраўдную чалавечую існасць, дапамагае вывесці таго-сяго на чыстую ваду. Вось і я ў шэрагах беларускіх гумарыстаў шукаю адказ на адвечнае пытанне класіка...

Працяг на стар. 12.

Сяргей
ЛАПЦЁНАК

«Вожык» і «Крокодил» я памятаю з дзяцінства. Гадоў з дзесяці заўжды прасіў бацькоў вылісаць гэтыя часопісы. Затым была перабудова, «Крокодил» неяк неўпрыкмет знік, а «Вожык» мяне не пакінуў. І я яго таксама. Сваіх не кідаем! Жарты жартамі, але, калі па праўдзе, вылісаў часопіс заўжды.

У 2003 годзе адбылася вожыкаўская латарэя для падпісчыкаў. Ніколі не прымаў удзелу ў такіх мерапрыемствах, бо ў латарэю выйграваў найбольш рубель. Ды дачка Наташа ўгаварыла. Запоўніў купон, адаслаў ды забыўся.

Неяк прыходжу дадому, а малая мне і кажа: табе, маўляў, Вожык тэлефанаваў. Казаў, што мы павінны атрымаць на сценны гадзіннік. Выйгралі ў латарэю!

Паехаў у рэдакцыю. Распісаўся ў ведамасці. Гадзіннік мне ўручыў сам галоўны рэдактар – Аляксандр Уладзіміравіч Пісьмянкоў. Павіншаваў і прапанаваў: «Пішыце ў «Вожык»!»

Я паслухаўся. Напісаў. Не надрукавалі. Тады прыдумаў адмысловы псеўданім – Дзядзька Сцяпа – міліцыянер – і зноў адправіў допіс... Не ведаю, што дапамагло, але надрукавалі! У першым нумары за 2004 год адбыўся мой дэбют у «Вожыку».

А потым было шчырае сяброўства з Алесем Уладзіміравічам (на жаль, вельмі нядоўгае), Анатолям Мікалаевічам Зэкавым, Уладзімірам Пятровічам Саламахам, Паўлам Паўлавічам Саковічам, Казімірам Вікенцьевічам Камейшам, Юліяй Францаўнай Зарэцкай, Аляксандрам Пятровічам Каршакевічам і іншымі супрацоўнікамі і прыхільнікамі майго «Вожыка». Сяброўства гэта доўжыцца ўжо больш за сямнаццаць гадоў, на працягу якіх я маю гонар з'яўляцца спецыяльным пазаштатным карэспандэнтам выдання (гэта дакументальна пацверджана!). Дапамагаю чым магу. Сваіх не кідаем!

І «Вожык» таксама сваіх не кідае. Неяк неспадзявана выдаткі пакінулі мяне літаральна без грошыка ў кішэні. Да зарплаты – амаль тыдзень. Пачухаў патыліцу... Але, зазірнуўшы ў паштовую скрыню, убачыў паведамленне на грашовы перавод ад часопіса за папярэднія публікацыі. Ганарара хапіла на цэлы тыдзень жыцця!.. Вось так мне дапамог мой «Вожык».

Спадзяюся, што і я здолею яшчэ быць карысным для любімага выдання. Братка «Вожык», гадуйся, мацуйся, трымайся і змагайся!..

Васіль НАЙДЗІН

Здаецца, сцігласць і таемнасць у такой справе – я маю на ўвазе каханне і ўсё тое, што з ім звязана, – раней перадаваліся з крывёю маці. І гэта цудоўна! Так, былі выпадкі адхілення ад нормаў. Але ўвогуле стрыманасць, прыстойнасць, памяркоўнасць упрыгожвалі наша жыццё. А яшчэ дапамагалі пераадольваць цяжкасці, дасягаць вялікіх перамог як на працоўным фронце, так і ў бітвах з ворагам. А наконт сарамлівасці... Як тут не ўгадаць словы аўтара многіх твораў пра вайну Юрыя Бондарова: «Мои ровесники, вернувшиеся после войны, пройдя все, круги ада, сквозь кровь, пот, потери и нелегкие победы, боялись поцеловать девушку. А ребята-то были смелые, сильные, здоровые, обстрелянные, насквозь пропитанные порохом, не раз встречавшиеся со смертью. Таких сейчас нет...»

Хочацца ўгадаць і паэта Васіля Фёдарова. Гэтыя могуць... Я пра тое, што сапраўдныя паэты могуць так у двух словах растлумачыць «суть жизни», што і не заснеш. Пад раницу толькі зразумееш галоўнае.

По главной сути
Жизнь проста:
Ее уста...
Его уста...

Она проста
По доброй сути,
Пусть только грудь
Прильнет ко груди...

Усё проста. Ды не зусім. Калі ты цярозы, поўнасьцю прачнуўся і глыбока задумаўся наконт гэтых «грудзей», атрымліваецца наступнае: гэта ж нябачныя загадкавыя магніты паказваюць сваю сілу. Яны не толькі ў грудзях. Таму не па чымсьці загадзе робяцца самыя, бадай, важнеція, ды і прыемныя, што тут хаваць, дараваныя нам Богам, прыродай зямныя справы. Аднымі імі: мужчынам і жанчынай. І нікога трэцяга! Адзін плюс адзін – і ў выніку дачка ці сын. А можна і без іх... Прабачце, не выпадае далей разважаць глыбока і адымаць у тых, хто мяне слухае, час. Бо ён такі хуткакрылы, час сённяшні. Кожная хвіліна на ўліку. Усе бягуць, спяшаюцца. Хутчэй бы, хутчэй... Імкліваць гэтакія і хацённе прыемнасцей прыспешваюць. Не можа, не хоча яна...

А хто начальнік, хто твой лёс вырашае, галубка? Параска ты там ці Кацька. Мы ўсё арганізуем і зробім хутка і гладка. Як па масле... «Кацярына Іванаўна, чаго вы не заходзіце? Я ж вас выклікаў. Забыліся, дзе мой кабінет? Магу нагадаць... Без аніякіх паперак! Ну, хіба прыхапіце некалькі, дзеля канспірацыі...»

Адчуваю, той-сёй падумае: наплёў рознага былы фельетаніст. Напружыў мазігі немаладыя, вось і выльыла тэма, якую зараз мусоляць. Асабліва на тэлебачанні і ў сучасным кіно. І адразу табе вядомасць, ганарар... Марныя спадзёўкі! Зараз жа і фельетонаў нямашака. Адзін гумар, чысты. Не ў сэнсе чысціні... У большай ступені – голы. Дадаю: «Вось іменна...» Але ж я абяцаў «нештачка такое» ўгадаць. Раз абяцаў – выконваю. 1979 год. Звычайны ліпенскі дзень, сярэдзіна лета.

Выклікае рэдактар. Галоўны... Дарэчы, «галоўныя» – у часопісах, газетах, нават у раённых – пачалі з'яўляцца як грыбы пасля дажджу потым. Ды нармальна гучала і так, як мы і казалі: «Рэдактар часопіса «Вожык» А. Раманаў». А да яго зайшоў рэдактар аддзела фельетонаў

В. Найдзін». Быццам мы роўня... Зноў лезе ў галаву нейкая несур'эзнасць. Ёсць там, значыць, месца і для сур'эзнасцей. Як у ваду я глядзеў, можна лічыць, рыхтаваўся. Раніцай, перад адказнай работай пра «грудзі-магніты» разважаў. Як яны адно да аднаго цягнуцца. «Дальбог, глупствы, але ж без іх і жыццё не жыццё», — так часціком казаў мой зямляк, гумарыст і сатырык Рыгор Яўсееў. І я з ім у думках згаджаюся. Толькі зараз галоўнае — з чаго там сёння працоўны дзень пачнецца? І чым закончыцца...

Аляксандр Данілавіч без аніякіх тлумачэнняў прапаноўвае пазнаёміцца з пісьмом, што паступіла ў рэдакцыю. Калі дакладна, гэта была копія пісьма. Арыгінал пайшоў далей і значна вышэй...

«Цэнтральному Комитету Коммунистической партии Белоруссии, тов. П. М. Машерову.

Копия: журналу «Вожык».

Мы любім сваю работу в нашем лесхозе, но нет возможности нормально работать, т. к. руководитель наш (*назваецца прозвішча. — В. Н.*) набирает кадры в своих интересах: это касается женского пола. Принимая на работу, он каждой женщине предлагает свою дружбу, что выражается в половой общности с ним.

Если женщина не соглашается с ним, то он отказывает ей в работе, не глядя на возраст, будь то женщина или девушка...

Когда приезжают молодые девушки (на работу по направлению), то он к ним пристает с той же «дружбой», что упоминалась выше. Если девушка не согласна с ним «жить», то он заявляет открыто: в таком случае мы не сработаемся... Следуют необоснованные придирки, шантаж... Так уходили и уходят молодые специалисты. Среди них... (*назваюцца прозвішчы. — В. Н.*). Те, кто уволены по книге приказов, могут рассказать о причинах увольнения.

А сколько по его вине разрушено семей!

Дошло до того, что даже когда идет собрание, он вызывает женщину в служебный кабинет для «своих нужд»...

Зато пользуется большой поддержкой райкома партии, управления лесного хозяйства и самого министерства...

Почти каждый житель нашего города, а также работник любой организации знает, что представляет собой наш начальник.

При неоднократных жалобах он разбирался на заседании райкома партии, но, уважая его, больше, чем выговор, наказания не понес.

Чем «занимался» раньше, тем занимается и теперь...

Очень просим приехать и помочь нам.

Письмо это просим не высылать местным партийным органам, а прислать настоящего коммуниста, которого не соблазнили бы «ресторан-баня» и коньяк...»

Прачытаўшы пісьмо за агульным подпісам «Калектыў работнікаў...», я здзівіўся, але не вельмі. Са многімі скаргамі і праблемамі звярталіся да нас людзі, нашы чытачы. Не абыходзілі яны ўвагай і кіраўнікоў, начальнікаў розных, нават высокіх рангаў. Не сакрэт, што крытычныя допісы ў асноўным накіроўваліся ў мясцовыя органы ўлады, у розныя ўстановы і арганізацыі. А рэагаванні «Вожык» рэгулярна змяшчаў у кожным нумары пад рубрыкай «Як стала вядома...». Існавалі таксама рубрыкі «Давайце разбяромся», «Безадказныя адказы». Наш карэспандэнт выязджаў з праверкай не часта. Гэта калі адчувалася, што факты цягнуць на фельетон ці сур'эзны матэрыял іншага жанру. Тады і займаліся «справай» ушчыльную. Штат рэдакцыі, дарэчы, складаў у тыя гады дзесьці дзесяць чалавек. І многія лічылі: гэтага мала. «Вожыку» патрэбны новыя сілы, ён жа ўсім дапамагае... Да месца хочацца прыгадаць прыемнае і адметнае. Дзеля эканоміі часу можна было ўжо і самалётам да некаторых абласных нашых цэнтраў праз якую гадзіну даляцець. Здаецца, каля 10 рублёў білет каштаваў. Аглочвалася такая камандзіраванная дарога па небе без праблем. Праблем больш было на зямлі.

— Тэма вельмі ўжо далікатная... — кажу свайму галоўнаму рэдактару.

Маўчыць Аляксандр Данілавіч. Чакае ад мяне нечага большага.

— Нават калі і пацвердзіцца тое, пра што гаворыцца ў пісьме, напісанне фельетона будзе пустой справай. Не пабачыць ён свет... Вы самі не пусціце ў друк...

Рэдактар быццам чакаў гэтакага адказа.

— Не ў фельетоне, Вася, справа... Толькі што званілі адтуль... — Аляксандр Данілавіч паглядзеў у стол. — Выказваюць просьбу, каб мы ва ўсім гэтым разабраліся і праінфармавалі іх.

Ты не разумееш: просьба з таго «дома» — гэта загад. Я ж сам да «Вожыка» ў ЦК працаваў, таму ведаю. Думаеш, у іх там у аддзелах людзей хапае, каб ва ўсім разабрацца, высветліць?

— Пабольш, відаць, чым у нас. Цэнтральная ж, самая высокая інстанцыя...

— Зусім не інстанцыя... І ты туды вернеш... — Аляксандр Данілавіч пачаў шукаць у стосе папер нешта патрэбнае. — Дзе гэта той «гумарыстычна-сатырычны» твор, які прынесла ўчарашняя пошта? Во, знайшоў! У Асіповічах з'явіўся чалавек, які ўсім хваліцца, што ён працуе ў ЦК. Уначы яму пазвані, пачуеш у трубы: «ЦК слухае. Якія ў вас праблемы?» І чалавек нібыта мае рацыю, ад яго жыццё ўсяго горада залежыць: у цэнтральнай кацельні працуе. Качагарам. Дваццаць гадоў ужо. На начны дзяжурствах — самы надзейны. Узнагароды мае, аднойчы нават у прэзідыум яго пасадзілі. Такія вось «творы» нам пачалі дасылаць. З просьбай абавязкова апублікаваць. Ты надрукаваў бы?

— Не бачу ніякай крамолы. Напрыклад, у рубрыцы «Амаль што анекдот»...

— Не смяяцца, плакаць трэба... Пра ЦК ужо анекдоты шпарачь. Ой, дазабаўляемся... А гэтаму вось адна думка мазгі свідруе: падавай яму жанчыну. Інакш капцы... Хворы, відаць, чалавек. Але ж начальнік... Пісьмо сур'эзнае, і ў вярхах яно на кантролі. Трэба разбірацца... Там, на месцы зарыентуешся. Выпісвай камандзіроўку — і заўтра ў дарогу. Не дужа яна і доўгая, глядзім на карту... Пашэнціла мне аднойчы быць у тых краях на нейкім мерапрыемстве. Прырода — цуд! Лясы, лугі... І возера... Шматлікія месцы адпачынку, а для многіх гэта і месцы працы. Рэстараны-лазні, безумоўна, зараз не без гэтага. У пісьме яны таксама ўзгадваюцца. На тэрыторыі лясгаса, відаць, таксама нешта такое ёсць. Ад людзей не схаваш і сам не схавашся. Але ты ў тых рэстаранах і лазнях доўга не затрымлівайся. І далёка ад берага не заплывай...

Жартавалі мы на працы часціком, што тут крыўдаваць. Гумар жа быў нашым каньком. Але цяпер было не да смеху. Шчыра кажучы, мяне чакала самая складаная журналісцкая камандзіроўка ў жыцці. А гісторыя, пра якую я намерыўся расказаць, наогул мае працяг... ну вельмі доўгі. Таму кратка і не атрымалася.

ПАСЛЯ ЮБІЛЕЮ

Вось і адзначыў сваё 80-годдзе «Вожык»! Шчырыя і адданыя прыхільнікі старэйшага адзінага дзяржаўнага выдання ў галіне сатыры і гумару сардэчна павіншавалі любімы часопіс са слаўнай датай. Пералічыць усіх, хто пісаў, тэлефанаваў, заходзіў у рэдакцыю, каб прывітаць юбіляра, паверце, немагчыма. Вялікі дзякуй за цёплыя, добрыя, удзячныя словы! Невялікую частку з гэтых пажаданняў мы публікуем.

Мая дапамога

Я для «Вожыка» – унучак,
Ды зрабіўся сам дзядком.
Каб не страціў ён калючак,
Вострым памагу радком.

«Вожык» бараніў краіну,
Аднаўляў і будаваў,
Абібокаў-гультайнаў
На старонках дапякаў.

І чытач, і аўтар знае:
Тут сатыра рвецца ў бой.
Я ж удзячна далучаю
Добры, сціплы гумар свой...

Плат. ГУДОВІЧ,
г. Мінск.

З юбілеем!

Мой дружа «Вожык», ты цікавы
Для роздуму і для забавы.
Прыхільнік беларускай мовы,
Дарадца, сябар адмысловы.
Няма патрэбы ліць ялей
У гэткі слаўны юбілей!
Мы ведаем, што ты вясёлы
І робіш гэтакія ўколы,
Што ўсіх пасмешыш і палечыш,
Але нікога не скалечыш.
Салідная ў выданні дата,
Мы рады ўсе адзначыць свята.
Павіншаваць прыйшла пара!

Жадаю поспеху, добра,
Перамагчы ўсе перашкоды...
Хай душы лечыць смех заўсёды!
Хачу я выказаць падзяку.
Ідзі з пяром заўжды ў атаку!

Вольга ЛАБАЖЭВІЧ,
г. Клецк.

Справа на славу

Куль варожых пасыпаўся град –
Сатырычны з'явіўся плакат.
Заклік нам, беларусам, быў дадзены:
«Раздавіце фашысцкую гадзіну!»

А каб дух ваяўнічы ўздымаць,
Неабходна было жартаваць.
На нялёгкай дарозе да міру
Памагала салдатам сатыра.

І калі ўсё ж прыйшоў мірны час,
Было «Вожыку» не да прыкрас:
Выкрываў недахопы праўдзіва,
Рос, дужэў, развіваўся на дзіва!

І так – восем дзясяткаў гадоў!
Сёння з новымі сіламі зноў
Ты працягваеш важную справу
І працуеш, мой браце, на славу.

Ў юбілей ты не лічыш гады,
Бо вясёлы заўжды, малады.
Няхай шырае твой творчы шлях!
Хай мацнее сатыры размах!

Наталля ІВЯНЕЦКАЯ,
г. Мінск.

Віктар РЭЧЫЦ

Ёсць чым ганарыцца

...Лічу падарункам лёсу тое, што мне ўдалося бліжэй пазнаёміцца з вожыкаўцамі, пераканацца ў прыязнасці, душэўнасці людзей, якія працавалі і працуюць у рэдакцыі часопіса.

Не магу прайсці міма такога красамоўнага факта: адразу тое супрацоўнікаў часопіса далі згоду ўдзельнічаць у выпуску майго зборніка сатыры і гумару «Сюрпрыз наадварот». Рэдактарам яго стаў тагачасны рэдактар аддзела літаратуры «Вожыка» Павел Саковіч. Гэта быў прафесіянал. Ведаючы сабе цану як аўтару вершаў, баек, фельетонаў, пародый, эпіграм, ён у той жа час не падкрэсліваў сваёй перавагі над іншымі літаратарамі, праўку ў чужым тэксце рабіў толькі тады, калі яна была патрэбна. Я змог запярэчыць Паўлу... ажно паўтары разы.

Афармляў зборнік выдатны мастак-карыкатурыст Аляксандр Каршакевіч. Шмат гадоў ён аддаваў служыць часопісу. Цікавы суразмоўца, валодае жыццёвай мудрасцю, заўсёды ахвотна дапамагае парадамі.

Гаюны рэдактар «Вожыка» Юлія Зарэцкая напісала да кніжкі ўступны артыкул. Абаяльны, жыццярадасны па натуре чалавек, яна любіць людзей, усёй душой хіліцца да аўтараў, усяляк спрыяе ім у творчых справах.

Вельмі прыемна, што ёсць цудоўная нагода і магчымаць сказаць добрыя заслужаныя словы пра вожыкаўцаў-прафесіяналаў!

*Цябе віншваем, «Вожык» дарагі,
З тваёй цудоўнай юбілейнай датай.
З табою мы не ведаем тугі,
Дык будзь і надалей на смех багатым!*

г. Івацэвічы.

Жыві доўга, «Вожык»!

Маё знаёмства з часопісам «Вожык» адбылося ў 1968 годзе, я тады працавала ў бібліятэцы роднай вёскі Каптаруны Лынтупскага сельсавета. Гэта самы заходні куток нашай краіны, дзяржаўная мяжа з Літвой знаходзіцца за якіх метраў чатырыста ад будынка былога цэнтры культуры.

Установа ў тых гадах выпісвала шмат газет і часопісаў, у тым ліку «Вожык» і «Крокодил». Кожную раніцу работнікі мясцовай саўгаснай брыгады збіраліся ў памяшканні клуба на нараду. Раз на тыдзень я прыходзіла да іх, каб зрабіць агляд перыядычных выданняў. Пра «Вожык» слухалі з цікавасцю, задавалі пытанні, жартавалі з некаторых тэм, многія бралі пачытаць часопіс дадому – амаль усе экзэмпляры былі ўвесь час на руках.

З майго першага знаёмства з іранічным і вясёлым, пазітыўным і змястоўным выданнем прайшоў 61 год, але сёння, як і раней, я з задавальненнем гартаю яго старонкі. Атрымаўшы свежы нумар, адразу разглядваю карыкатуры і малюнкi, адзначаю добры мастацкі густ аўтараў, уменне заўважаць

камічнае ў звычайнай паўсядзённасці. Не пакідае аб'якавай тонкі гумар мініяцюраў, ад душы смяюся з жартоўных тлумачэнняў вядомых слоў. Далей – фельетоны, гумарэскі, байкі, іранескі... Ага, яшчэ і крыжаванка! Узброіўшыся алоўкам, запяўняю квадраткі, удакладняючы ў мужа і сябровак некаторыя пытанні. Так незаўважна пралятаюць дзве гадзіны – і нават трохі сумна ад таго, што ўжо ўвесь часопіс прачытаны, да апошняй старонкі.

Дарагі «Вожык», ты сапраўды добры і вясёлы сябар! І за гэта вялікі дзякуй рэдакцыйнаму калектыву – і сённяшняму, і ўсім папярэднікам. Многа змянілася з той пары, калі ты пакрочыў сваім творчым шляхам у шматнацыянальнай кампаніі іншых сатырычных выданняў. Колькі за гэты час ты вынес на ўсеагульнае асуджанне хібаў і недарэчнасцей! Колькім нядобрасумленным «дзеячам» паказытаў нервы пякучымі фельетонамі ды байкамі...

Сёння ты па-ранейшаму запатрабаваны ў чытачоў, маеш шмат адданных сяброў і цікавых аўтараў. Шчыра жадаю табе, не змяняючы выбранага восем дзесяцігоддзю назад кірунку, упэўнена пераадолець мяжу доўгажыцця!

Нэля ЛОСЬ,
Пастаўскі раён, г. п. Лынтупы.

Матэрыялы айчынных перыядных выданняў нярэдка ўяўляюць цікавасць не толькі для чытачоў, але і для даследчыкаў. Філолагі, палітолагі, сацыёлагі плённа выкарыстоўваюць звесткі з газет, часопісаў, інтэрнэт-парталаў для ілюстрацыі пэўных палажэнняў, выяўлення тэндэнцый і заканамернасцей.

«Вожык» у гэтым плане можна назваць унікальным выданнем: на яго старонках прадстаўлены не толькі рэдкія для айчыннай публіцыстыкі жанры слоўнага мастацтва (фельетон, памфлет і іншыя), але і творы мастацтва выяўленчага — карыкатуры, коміксы, шаржы... Такую асаблівасць вырашылі выкарыстаць вучанцы 9 «А» класа СШ № 6 г. Рагачова для напісання навукова-даследчай работы па грамадазнаўстве. «Карыкатуры часопіса «Вожык» як спосаб адлюстравання недахопаў беларускага грамадства» — такую назва мае праца, выкананая Валерыяй Клімавай, Вікторыяй Гарохавай і Аляксандрай Брухавецкай пад кіраўніцтвам настаўніцы гісторыі Ларысы Васільеўны Літвінавай. Дзяўчаты падзяліліся вынікамі сваіх назіранняў

з рэдакцыяй. Мы ўпэўнены, што зробленыя высновы зацікавяць усіх нашых чытачоў, таму ахвотна пазнаёмім вас з некаторымі фактамі.

Юныя даследчыцы падышлі да працы грунтоўна: прасачылі гісторыю станаўлення сатырычнай карыкатуры, прааналізавалі сувязь тэматыкі малюнкаў з асаблівасцямі грамадска-палітычнага жыцця ў пэўныя перыяды. Больш падрабязна спыніліся на вывучэнні зместу ўсіх нумароў «Вожыка» за 2010—2020 гады. «Мы склалі фотаархіў, у якім змешчана больш за тысячу карыкатур. Выбіраючы малюнкi, адразу размяркоўвалі іх па тэматычных групах, якія адлюстроўваюць тую ці іншую праблему сучаснага грамадства, — раскажваюць школьніцы. — У выніку атрымаўся спіс з 67 тэм. Але пазней мы яго скарацілі да 45, выключыўшы некаторыя праблемы, што закраналіся мастакамі менш за пяць разоў на год».

На наступным этапе вучанцы вырашылі высветліць, якія з наўных сацыяльных недахопаў у найбольшай ступені актуальныя для Рагачова. З гэтай мэтай было праведзена апытанне. Падчас яго старшакласнікі, іх бацькі, педагогі і іншыя жыхары горада (усяго 260 асоб) выбіралі з прапанаванага спісу тры праблемы, што прысутнічаюць у жыцці райцэнтра. Высветлілася: рэспандэнтаў хвалююць высокія цэны на лекі і няякасная медыцынская дапамога (адпаведна 70 і 65 % апытаных), забруджванне

навакольнага асяроддзя, невысокія даходы насельніцтва (67 %), нізкі ўзровень культуры людзей (63 %), праблемы працаўладкавання (60 %), залежнасці ад інтэрнэту і гаджэтаў (59 %), навязвання рэкламнай інфармацыі (48 %) і многія іншыя. Неактуальнымі для рэгіёна аказаліся такія з’явы, як сямейная здрада (17 %), раннія шлюбы (16 %), незаконны выраб спіртных напояў (13 %), недахоп платных стаянак (11 %).

Дарэчы, пры апытанні дзяўчаты прасілі дапоўніць спіс іншымі праблемамі, якія, па меркаванні рагачоўцаў, існуюць у горадзе. Жыхары адзначылі наступныя: курэнне ў грамадскіх месцах і смецце пад балконамі, заторы на дарогах і няправільная паркоўка, павольнае абслугоўванне на касах у магазінах, чэргі ў паліклініках, падаражанне камунальных паслуг... «Лічым, што многія з гэтых з’яў сустракаюцца часта, выклікаюць абурэнне ў беларусаў па ўсёй краіне, таму варта з імі змагацца зброяй сатыры — так, як гэта надзвычай таленавіта робіць ваш часопіс на працягу ўжо 80 гадоў», — заўважаюць школьніцы. Да падобнай парады мы абавязкова прыслухаемся!

Вынікі даследавання знайшлі і практычнае прымяненне: на іх аснове была падрыхтавана прэзентацыя «Хто «Вожык» чытае, той праблемы грамадства ведае і іх выпраўляе». Яна выкарыстоўваецца пры правядзенні сярод вучняў старэйшых класаў пазакласных мерапрыемстваў, прысвечаных 80-годдзю часопіса «Вожык». Мы шчыра дзякуем Валерыі, Вікторыі і Аляксандры за іх неаб’якавасць да праблем грамадскага жыцця, цікавасць да нашага выдання і карысныя парады!

Вераніка МАНДЗІК.

Вясёлая імпрэза

У Доме кнігі ў Рагачове адбылася імпрэза, прысвечаная 80-годдзю часопіса сатыры і гумару «Вожык». Арганізавала і вяла мерапрыемства загадчык аддзела абслугоўвання цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Уладзіміра Караткевіча Ганна Масіеўская.

Перад слухачамі — вучнямі старэйшых класаў сярэдняй школы № 5 і 6 — з грунтоўнымі дакладамі па дзейнасці легендарнага выдання выступілі дзесяцікласніцы рагачоўскай сярэдняй школы № 6 Аляксандра Брухавецкая, Вікторыя Гарохава і Валерыя Клімава.

Вядомы беларускі пісьменнік, журналіст, член рэдкалегіі часопіса «Вожык» Міхась Сліва падзяліўся ўспамінамі пра сваё больш чым паўвекавое супрацоўніцтва з часопісам,

расказаў пра многіх аўтараў, чые творы ўпрыгожваюць старонкі любімага ў народзе выдання. Асаблівую ўвагу ўдзяліў пісьменнікам-гумарыстам і сатырыкам Гомельшчыны, найперш Васілю Ткачову, які таксама з’яўляецца даўнім аўтарам і членам рэдкалегіі часопіса.

Сустрэча атрымалася цікавай, пазнавальнай, насычанай і — вясёлай. З юбілеем цябе, шануюны «Вожык»!

Таццяна МАКАРАНКА.

Таццяна ДЗЕМІДОВІЧ

АДПАЧЫЛІ З НАТУРЫ

16+

Дом адпачынку. За столікам гучна размаўляюць дзве жанчыны. Абмеркавалі ўсе тэмы – ад апошніх сусветных навін да гатавання смачных бліноў.

– А вы кім працуеце? – урэшце цікавіцца поўная бландзінка.
 – Я вам гэтага ніколі не скажу, – сур'эзна адказвае стройная brunетка.
 – Чаму? – дзівіцца тая.
 – Бо я ў адпачынку!
 – Ой, таксама ледзьве вольнай хвіліны дачакалася, – цяжка ўздыхнула бландзінка. – Праекты, чарцяжы, патрабавальныя кліенты...
 – А якая ў вас работа? – не стрымала цікаўнасці brunетка.
 Бландзінка паціснула плячыма. Маўляў, таксама не скажу.

– Эх, так і быць, прызнаюся! – стукнула далонню па сталае brunетка. – Я цырульнік! Ведаеце, людзі думаюць так: раз цырульнік, дык мусіш усіх стрыгчы – і родных, і знаёмых, і родных знаёмых... Летась паехала адпачываць на мора. Спецыяльна інструмент не ўзяла! І што? Як толькі суседкі па нумары даведаліся, што я цырульнік, адразу ж купілі мне нажніцы! Давай, дарагая, стрыжы!.. Ну, а вы чым займаецеся?

– Я дызайнер інтэр'ера, – памешваючы лыжачкай цукар у гарбаце, прызналася бландзінка. – Трэба быць уважлівай да кожнага заказчыка, хутка і дакладна вызначаць яго жаданні...

– Калі жыллё сучаснае, дык можна і інтэр'ерам заняцца, – ажывілася brunетка. – А ў мяне – кватэра старая, прахадны пакой... Як уехалі, так і жывём дваццаць гадоў. Не да прыгажосці. Зараз, дарэчы, у смартфонне пакажу...

– Ану! – зацікавілася бландзінка. – Хрушчоўка?

– Не, сталінка.

– Дык гэта ж добра! Вялікая кухня, высокія столі... У мяне адразу ўзнікла ідэя, як можна змяніць гэты інтэр'ер, – прагна адкусіўшы бутэр-брод з сырам і каўбасой, ажывілася бландзінка. – У вас ёсць папера і аловак?

Брунетка хуценька адсунула ад сябе сподачак з дэсертам і зазірнула ў сумачку:

– Аловак ёсць! І паперка! І, здаецца, да мяне таксама прыйшло натхненне. Я вам усё ж зраблю модную стрыжку з укладкай!..

г. Брэст.

«Вожык» – грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс

№ 9 (1596), 2021 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі:
Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ

Рэдакцыйная калегія:
Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬГЯРОВІЧ,
Мікола ПІРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ,
Міхась КАВАЛЁЎ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір
САЛАМАХА, Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ,
Кацярына АКУЛІЧ (мастацкі аддзел),
Алена КЕДА (аддзел фельетонаў і пісьмаў),
Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры)

Адрас рэдакцыі
Юрыдычны адрас: вул. Б. Хмяльніцкага, 10а,
220013, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь.
E-mail: info@vziazda.minsk.by.

Паштовы адрас: вул. Захарава, 19,
220034, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь.
E-mail: a-vojik@yandex.by

Тэлефон галоўнага рэдактара,
аддзела фельетонаў і пісьмаў,
літаратуры, мастацкага – 244-92-37,
бухгалтэрыі – 311-17-16,
прыёмнай – 311-17-13 (тэл./факс).

Падпісныя індэксы:
74844 – індывідуальны, 01380 –
індывідуальны льготны, 748442 – ведамасны,
01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку
масавай інфармацыі № 520 ад 10.12.2012,
выдадзенае Міністэрствам інфармацыі
Рэспублікі Беларусь.

Выдавец:
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда».
Дырэктар – галоўны рэдактар
Аляксандр Мікалаевіч КАРЛЮКЕВІЧ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Іна ХВАЛЕЙ

Падпісана да друку 10.09.2021.
Фармат 60 x 84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 1,86.
Ул.-выд. арк. 2,83. Тыраж 472 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
«БудМедыяПраект». ЛП № 02330/71
ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэцензуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца
толькі ў электронным выглядзе. Перадрукоўваючы
матэрыял, трэба абавязкова спасылцца на «Вожык».
Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор
і дакладнасць фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць
матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2021
© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2021

Вентыляцыя і махінацыя

(амаль па мультфільме «Малы і Карлсан»)

**Вырас да неба,
а дурань як трэба (бел.).**

Глуп
по самый пуп,
а что выше,
то пуце
(рус.).

Дурны,
як бабовы
стручок
(нямецк.).

Летамі
ушёл,
а умом
не дошёл
(рус.).

Дурны, як асёл
(франц.).

Асёл з аслоў на векі вечныя (лацін.).

Падпішыся на «Вожык»!

Не выходзячы
з дома —
праз сэрвіс «Інтэрнэт-
падпіска» на сайце
www.belpost.by/!

Ва ўсіх
аддзяленнях
паштовай сувязі
Рэспублікі
Беларусь!

У магазінах
і павільёнах
РУП «Белсаюз-
друк»!

На тэрміналах
РУП «Белпошта»!

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ — 74844,

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ЛЬГОТНЫ

(для жыхароў сельскай мясцовасці:
райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) —
01380;

ВЕДАМАСНЫ — 748442,

ВЕДАМАСНЫ ЛЬГОТНЫ

(для ўстаноў Міністэрства культуры,
Міністэрства адукацыі) — 01381.

